

Užterštų teritorijų poveikio vertinimo 2008–2015 m. rezultatai

Rasa Radienė, dr. Kęstutis Kadūnas
Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos

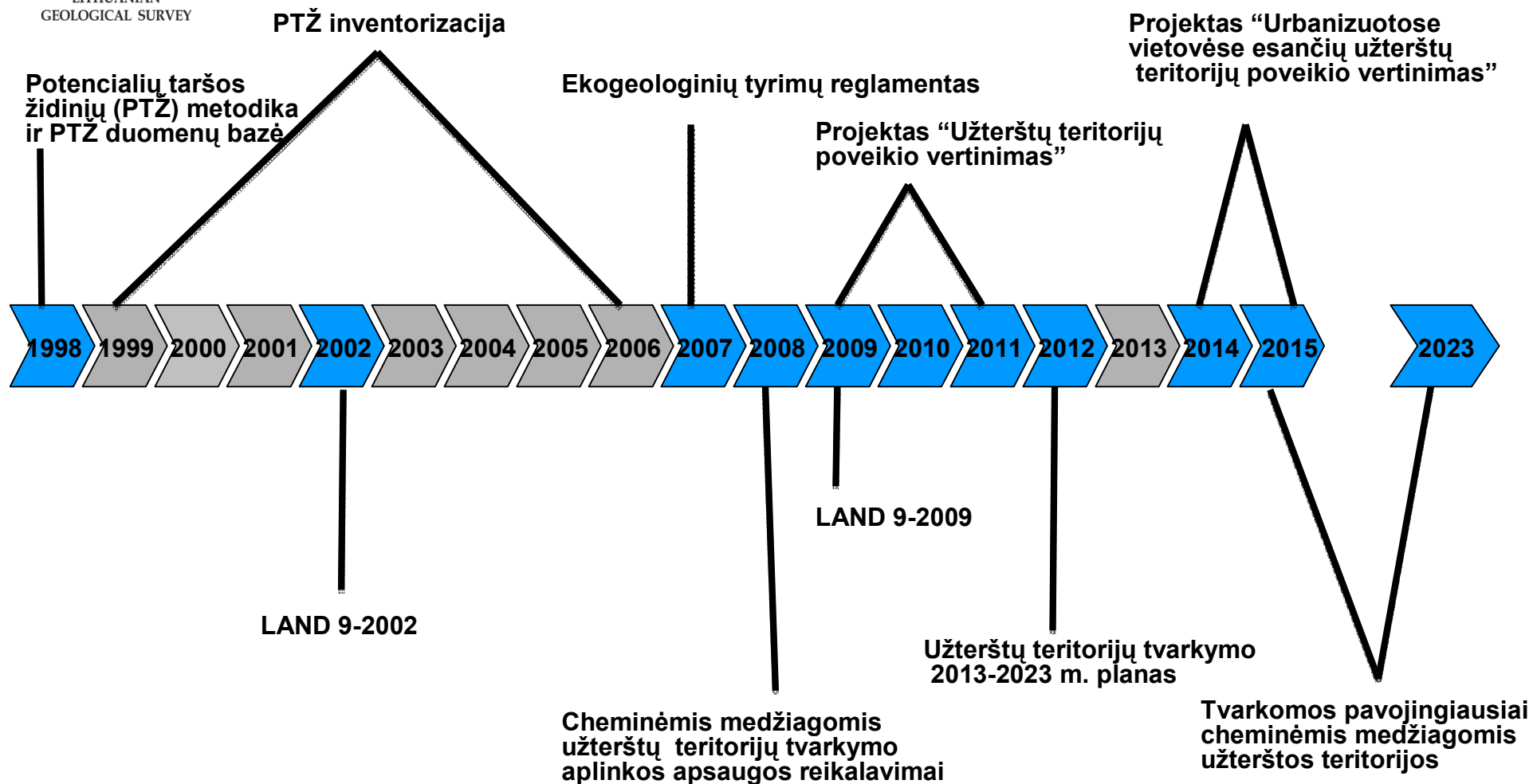
Užteršta teritorija, tai tokia teritorija, kurioje grunte ar gruntiniame vandenyje pavojingų cheminių medžiagų koncentracijos viršija teisės aktuose nustatytas ribines vertes.

Arba **teritorija yra užteršta**, jeigu joje pagal paskirtį negali būti naudojamas dirvožemis, gruntas ar požeminis vanduo.

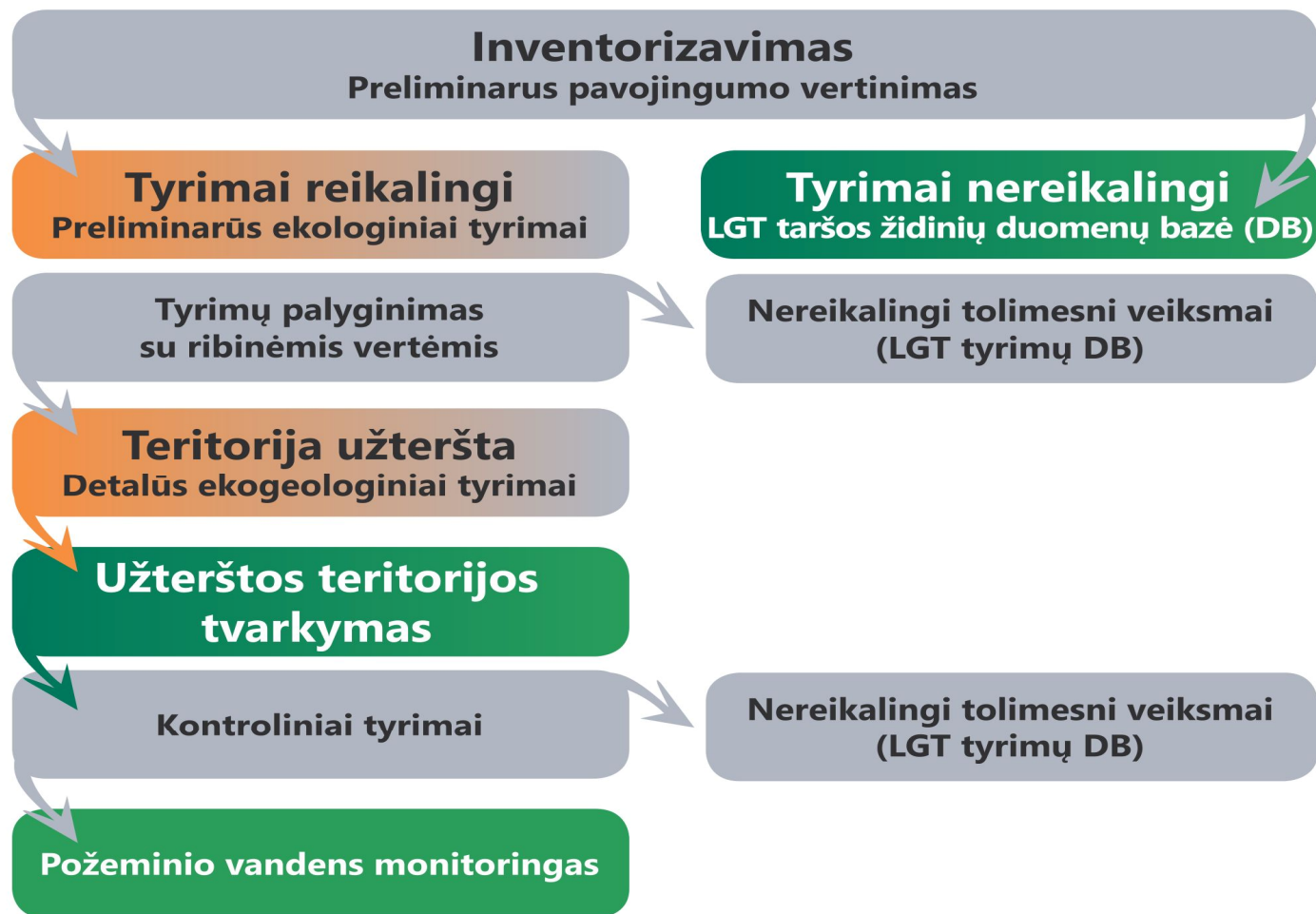
Kategorija	Jautrumo lygis	Teritorijos naudojimo pobūdis
I	Labai jautri	Geriamojo ir natūralaus mineralinio požeminio vandens šaltinių sanitarinės apsaugos zonos (toliau – SAZ) griežto režimo, taršos apribojimo ir bakteriologinės taršos apribojimo juostos; paviršinio vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos; saugomos teritorijos ir kt. panašaus pobūdžio
II	Jautri	Žemės ūkio kultūrų auginimo teritorijos; rekreacinės; gyvenamosios paskirties; geriamojo ir natūralaus mineralinio požeminio vandens šaltinių SAZ cheminės taršos apribojimų juostos 3a sektorius, ir kt. panašaus pobūdžio
III	Vidutiniškai jautri	Miško teritorijos; geriamojo ir natūralaus mineralinio požeminio vandens šaltinių SAZ cheminės taršos apribojimo juostos 3b sektorius; paviršinio vandens telkinių apsaugos zonos; komercinės (prekybos centrai ir kt.) paskirties teritorijos; kitos panašaus tipo teritorijos
IV	Mažai jautri	Pramoninės ir industrinės paskirties teritorijos; automobilių keliai; naftos gavybos (naftos gręžinių aikštelės) ir kt.; naftos ir skystų NP sandėliavimo, perdirbimo ir krovos vietos (saugyklos, degalinės, terminalai ir kt.)

Užterštų teritorijų tvarkymo istorija

Užterštų teritorijų valdymas

Potencialiai užterštų teritorijų inventORIZAVIMAS

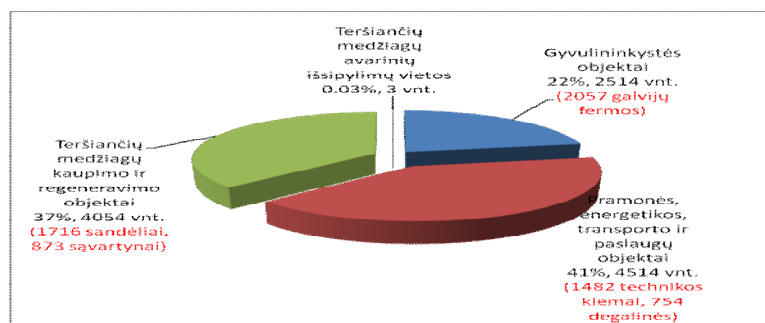
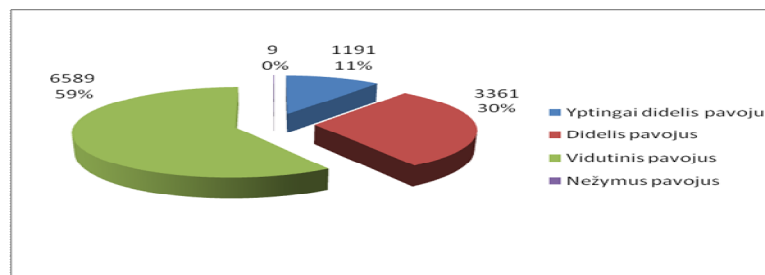
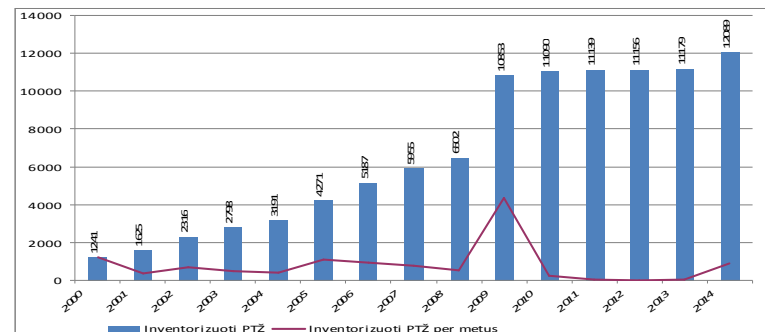
•1998 -2008 m. Lietuvos geologijos tarnyba (LGT) vykdė PTŽ inventORIZaciją. PTŽ inventORIZuoti 21 savivaldybėje. 2008 m. pabaigoje LGT PTŽ duomenų bazėje sukaupta informacija apie 7216 PTŽ.

•2009 – 2011 m. vykdytas iš ES Sanglaudos fondo finansuotas projektas “UŽTERŠTŲ TERITORIJŲ POVEIKIO VERTINIMAS”. InventORIZacija atlikta 39 savivaldybėse. LGT duomenų bazė pasipildė 3910 PTŽ.

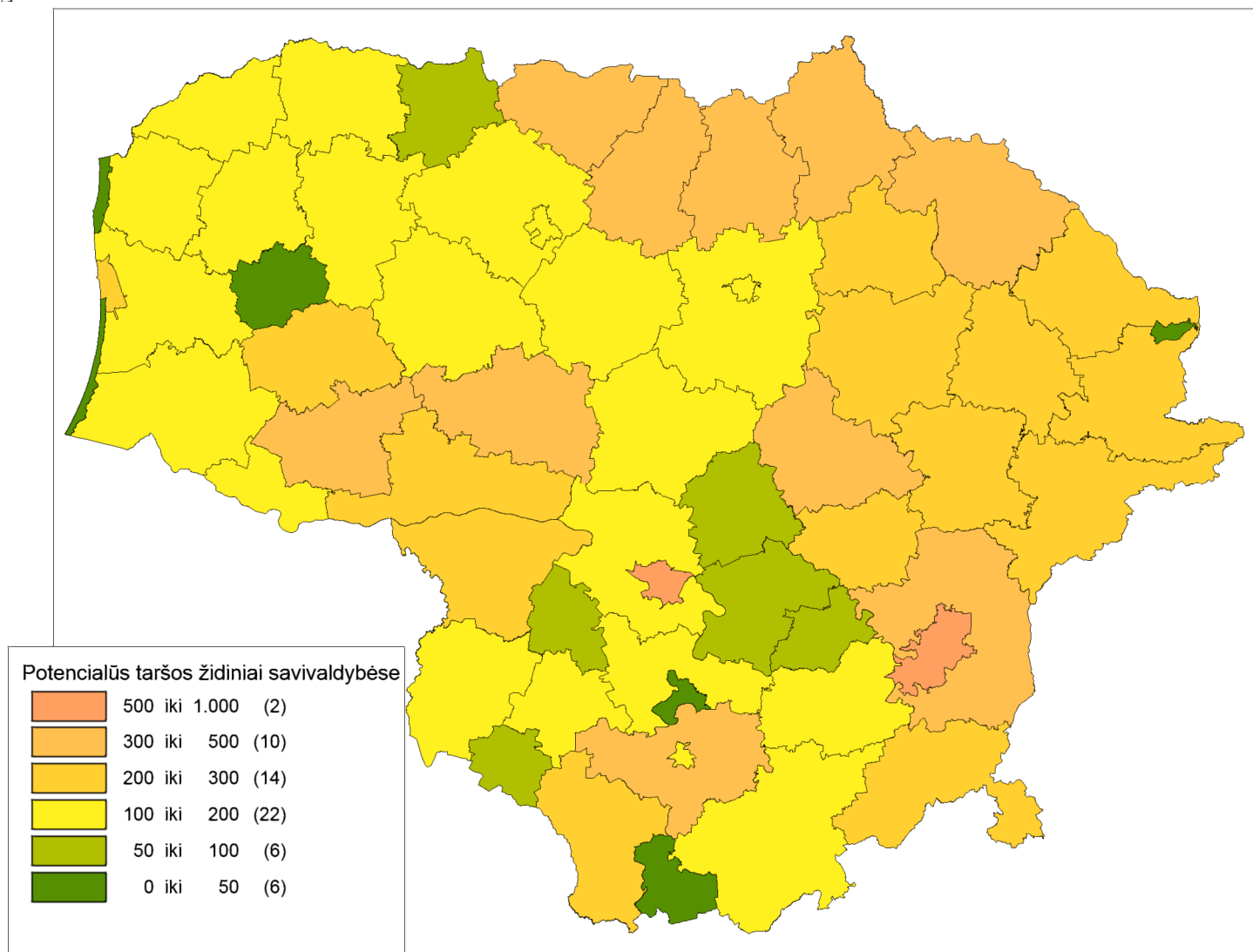
•2014 – 2015 m. vykdomas ES Regioninės plėtros fondo lėšomis finansuojamas projektas “URBANIZUOTOSE VIETOVĖSE ESANČIŲ UŽTERŠTŲ TERITORIJŲ POVEIKIO VERTINIMAS”. InventORIZacija vykdyta 10-tyje apskričių centrų. InventORIZuota 850 PTŽ.

• Šiuo metu LGT duomenų bazėje yra
12089 PTŽ.

•Įvertinus preliminarų pavojingumą apie 4,5 tūkst. (40 %) PTŽ teritorijų gali būti užteršta.

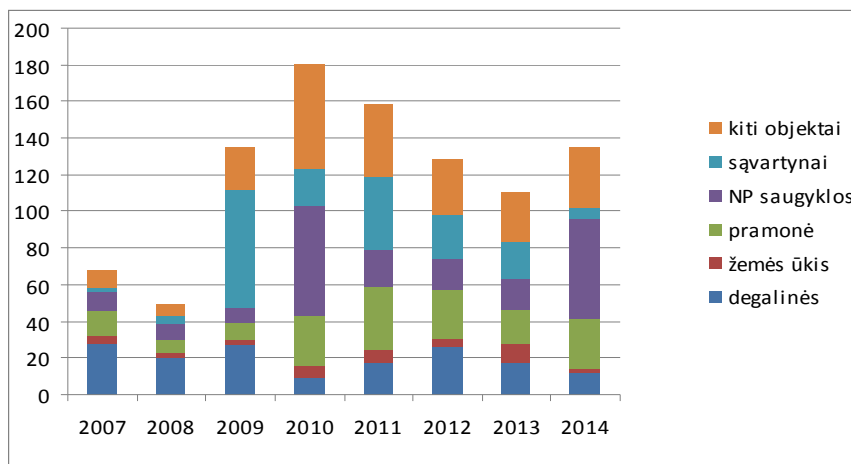
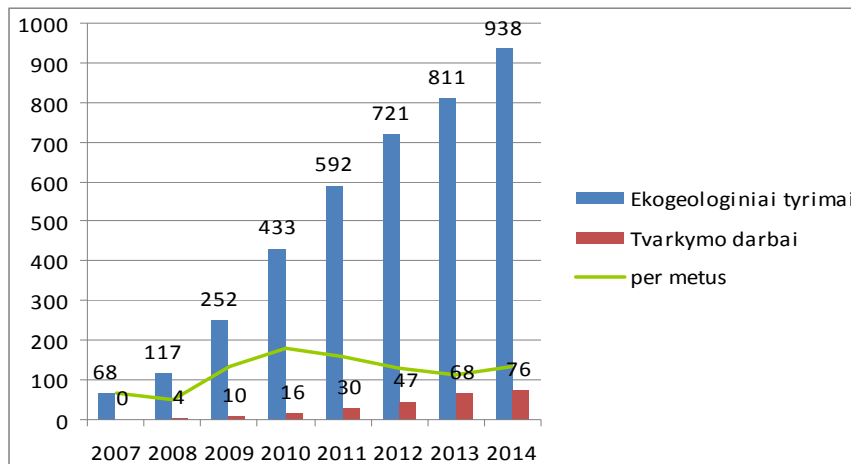

Potencialiai užterštų teritorijų inventorizavimas

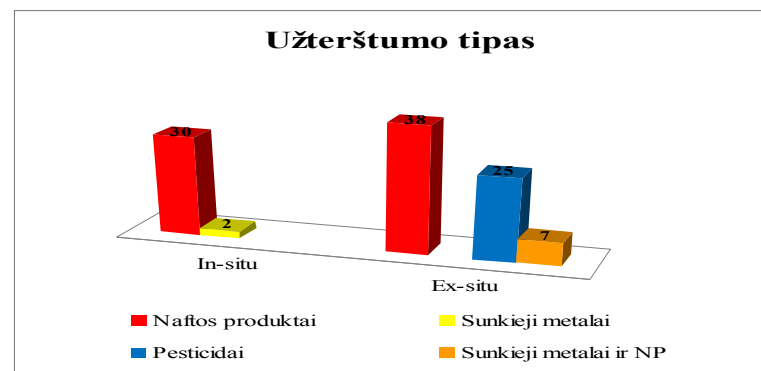
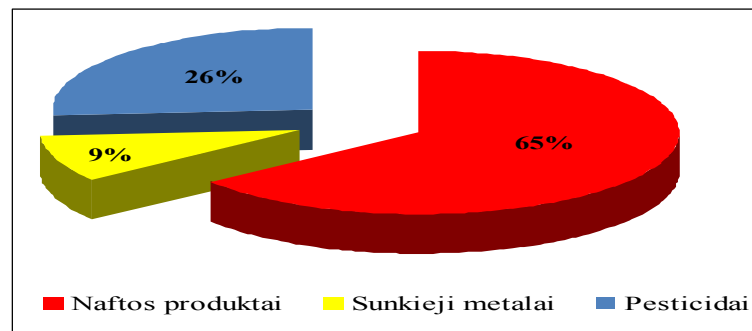
Ekogeologiniai tyrimai

- 2007 - 2014 m. buvo ištirta apie 900 PTŽ teritorijų.
- Per metus vidutiniškai ištiriama apie 100 teritorijų.
- Preliminariai ištirta apie 1700 ha.
- Apie 40–45 % nustatoma grunto ar/ir požeminio vandens tarša ir reikalinga atlikti detalius tyrimus.
- Detaliai ištirta apie 205 ha.
- Taršos gylis – nuo žemės paviršiaus iki 9 m.
- Užteršto grunto kiekis – iki 28 tūkst. m³.

Užterštų teritorijų tvarkymas

- 2007 - 2014 m. atlikti 76 užterštų teritorijų tvarkymo darbai
- Dar apie 30 teritorijų tvarkoma (joms parengti tvarkymo planai)
- Pagrindinės teršiančios medžiagos yra naftos produktai (65 %), pesticidai (26 %) ir sunkieji metalai (9 %).
- Gali būti užteršta apie 11500 ha žemės
- 1 ha sutvarkymo vidutinė kaina – 600 tūkst. EUR

“UŽTERŠTŲ TERITORIJŲ POVEIKIO VERTINIMAS” 2009-2011 m.

“URBANIZUOTOSE VIETOVĖSE ESANČIŲ UŽTERŠTŲ TERITORIJŲ POVEIKIO VERTINIMAS” 2014-2015 m.

Užsakovas: Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos

Vykdytojas: UAB “GROTA”

Vertė: 1 230 872 EUR ir 1 273 297 EUR (~ 2,5 mln. EUR)

Trukmė: 36 mėn. ir 18 mėn.

Rezultatai:

1. Potencialių taršos židinių inventorizavimas (inventorizuota 4760 PTŽ).
2. Ekogeologinių tyrimų atlikimas (250 preliminarinių ir 100 detalių ekogeologinių tyrimų valstybinėje žemėje).
3. Tvarkymo planų parengimas (50 tvarkymo planų).
4. **Prioritetinio tirtinų teritorijų sąrašo sudarymas.**

UŽTERŠTŲ TERITORIJŲ TVARKYMO 2013-2023 M. PLANAS

Pagrindiniai uždaviniai:

- Tobulinti teisinę bazę, reglamentuojančią užterštų teritorijų tyrimą ir tvarkymą
- Nustatyti cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo prioritetus
- Saugiai sutvarkyti pavojingiausiai cheminėmis medžiagomis užterštas teritorijas
- Sudaryti sąlygas užterštų teritorijų valymo metodų tobulinimui ir pažangesnių grunto valymo technologijų diegimui
- Didinti visuomenės, ypač užterštų teritorijų savininkų, aplinkosauginį sąmoningumą užterštų teritorijų tvarkymo ir teritorijų teršimo cheminėmis medžiagomis prevencijos srityse

Pagrindinis laukiamas rezultatas – Nustatytos ir sutvarkytos pavojingiausiai cheminėmis medžiagomis užterštos teritorijos

AČIŲ UŽ DĖMESĮ

WWW.lgt.lt

